29/01/2026

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης στην τελετή ίδρυσης της επώνυμης Έδρας «Μητροπολίτης Δράμας Παύλος»

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Παρουσία του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου θα πραγματοποιήθηκε σήμερα, 29 Ιανουαρίου 2026, στις 11:00 π.μ., η τελετή ίδρυσης της επώνυμης Έδρας, με τίτλο: «Μητροπολίτης Δράμας Παύλος – Εκκλησιαστική Ιστορία και Πολιτισμός του Ελληνισμού της Ανατολής (11ος-20ός αιώνας)», στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Η τελετή έλαβε χώρα στο Β’ Αμφιθέατρο της **Θεολογικής Σχολής** του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου. Ανάμεσα στους ομιλητές ήταν η Αυτού Θειοτάτη Παναγιότης, ο Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος Α΄, ο Πρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου,

Καθηγητής Κυριάκος Αναστασιάδης, ο Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας Ηλίας Ευαγγέλου, ο Υφυπουργός Παιδείας Νίκος Παπαϊωάννου, ο Υφυπουργός Εσωτερικών (Μακεδονίας Θράκης) Κώστας Γκιουλέκας, ο Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων Γεώργιος Καλαντζής, ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Φιλόθεος, ο Μητροπολίτης Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβας και ο Μητροπολίτης Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς κ. Ιουστίνος.

Η νέα Επώνυμη Έδρα ιδρύεται από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Θρησκευμάτων, τις Ιερές Μητροπόλεις Θεσσαλονίκης, Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως, Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς, καθώς και την Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, τιμώντας τη μνήμη και το έργο του μακαριστού Μητροπολίτη Δράμας κυρού Παύλου (Αποστολίδη), διακεκριμένου ιεράρχη και μελετητή της εκκλησιαστικής ιστορίας του Πόντου και της Ανατολής.

Ο Παναγιώτατος εκφώνησε λόγο κατά την τελετή στον οποίο, αναφερόμενος στον μακαριστό Παύλο, σημείωσε: *“Ὁ Παῦλος, εἰς ὅλον του τό μεγαλεῖον, εἶχε τήν δύναμιν ἀφ΄ἑνός τῆς ἀδυναμίας τῆς παιδικῆς καρδίας καί συγχρόνως τῆς κατανοήσεως ὅτι ἡμεῖς, οἱ Ρωμηοί τῆς καθ΄ἡμᾶς Ἀνατολῆς δέν εἴμεθα ποσῶς ἀπόδημος Ἑλληνισμός, εἴμεθα ἔνδημος, καί τό ἐπαναλαμβάνομεν ἐν σεμνῇ καυχήσει: οἱ ἐν τῇ καθ΄ἡμᾶς Ἀνατολῇ εἴμεθα ἔνδημος, αὐτόχθων, γηγενής ἑλληνισμός*“.

Αναλυτικά η ομιλία του Οικουμενικού Πατριάρχη:

Τιμιώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι,

Ἐλλογιμώτατοι κύριε Πρύτανι καί Ἀντιπρυτάνεις.

Ἐλλογιμώταται Καθηγήτριαι καί Ἐλλογιμώτατοι Καθηγηταί,

Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι,

Προσφιλεῖς φοιτηταί καί φοιτήτριαι,

Ἐκλεκτοί παρόντες,

Μετά μεγάλης συγκινήσεως δοξολογοῦμεν τόν ἐν Τριάδι Θεόν τῶν Πατέρων μας διότι μᾶς ἀξιώνει σήμερον νά ἐγκαινιάζωμεν μίαν ἕδραν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἐν τῇ συμβασιλευούσῃ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου ἐπ΄ὀνόματι ἑνός ἐκ τῶν ἀνθρώπων διά τούς ὁποίους ἐχρησιμοποιήσαμεν καί χρησιμοποιοῦμεν ὡς

ἀπόσταγμα καρδίας τήν λέξιν “φίλος”, ἤτοι τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Δράμας κυροῦ Παύλου τοῦ Ποντίου.

Καί δοξολογοῦμεν τόν Κύριον τοῦ ἐλέους ὄχι μόνον διότι παριστάμεθα αὐτοπροσώπως εὐλογοῦντες τήν ἔναρξιν τοῦ τοιούτου ἐμπνευσμένου ὄντως ἐγχειρήματος συγχαίροντες τοῖς τε ἁρμοδίοις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων καί Ἀθλητισμοῦ, τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ καί τοῖς Ἱερωτάτοις Ποιμενάρχαις τριῶν ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι εὐλογημένων Ἐπαρχιῶν τοῦ Θρόνου ἡμῶν, Θεσσαλονίκης, Νεαπόλεως καί Σταυρουπόλεως καί Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς, ἀλλά καί διότι δίδεται εἰς τήν Μετριότητα ἡμῶν ἡ εὐκαιρία νά ἀνοίξωμεν τό κειμηλιαρχεῖον τῆς καρδίας μας καί νά παρουσιάσωμεν ἐξ αὐτοῦ ὅσα εὔφημα καί τιμαλφῆ διατηροῦμεν ἐν αὐτῇ περί τοῦ προσώπου τοῦ οὐτωσί τιμωμένου Ἱεράρχου.

Ὁ Δράμας Παῦλος, ἐκλεκτοί παρόντες, ἐκφράζει διά τόν ὁμιλοῦντα, τόν καί, ἐλέῳ Θεοῦ, ἐπί κεφαλῆς τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως καί τῆς εὐλαβείας τῆς Ρωμηοσύνης κατασταθέντα, ἐκφράζει, λέγομεν, τήν αὐθεντικήν μορφήν αὐτῆς τῆς ἱερᾶς διπλοΐδος Ἐκκλησίας καί Γένους. Ὁ Δράμας Παῦλος ζοῦσε τό μεγαλεῖον καί ταυτοχρόνως τήν σεμνότητα τῆς Ρωμηοσύνης καί ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς ἐκ τοῦ Πόντου καταγωγῆς ἀλλά καί ἐκ τῆς ἰδίας τῆς συνειδήσεως καί προαιρέσεώς του. Ἡ καρδία του χτυποῦσε εἰς τόν ρυθμόν τοῦ κεμεντζέ, ἡ ἀγάπη του διά τήν πίστιν καί τό Γένος ὑψωνόταν σάν “Λαραχανῆς ἐλάτη” καί μέ αὐτήν προασπιζόταν

αὐθεντικῶς, ἀνεπιτηδεύτως καί ἀνυποχωρήτως τά ἱερά καί τά ὅσιά των.

Ὁ Παῦλος, εἰς ὅλον του τό μεγαλεῖον, εἶχε τήν δύναμιν ἀφ΄ἑνός τῆς ἀδυναμίας τῆς παιδικῆς καρδίας καί συγχρόνως τῆς κατανοήσεως ὅτι ἡμεῖς, οἱ Ρωμηοί τῆς καθ΄ἡμᾶς Ἀνατολῆς δέν εἴμεθα ποσῶς ἀπόδημος Ἑλληνισμός, εἴμεθα ἔνδημος, καί τό ἐπαναλαμβάνομεν ἐν σεμνῇ καυχήσει: οἱ ἐν τῇ καθ΄ἡμᾶς Ἀνατολῇ εἴμεθα ἔνδημος, αὐτόχθων, γηγενής ἑλληνισμός! Εἴμεθα γόνοι πατέρων εὐκλεῶν, ἀπόγονοι μιᾶς ἱστορίας εἰς τό ξεφύλλισμα τῆς βίβλου τῆς ὁποίας ὁ ἀναγνώστης θά ἀφουγκρασθῇ στεναγμούς ἀλαλήτους, κόπους καί μόχθους, θά προσκυνήσῃ Ὀρθοδοξίαν ἀνόθευτον ἀπό ξενικάς ἐπιρροάς, θά λατρεύσῃ τόν Κύριόν μας ἐν εὐλαβείᾳ καί ὄχι μέ τυπολατρικήν εὐσέβειαν.

Αὐτά ὅλα, ἄμεικτα οἱασδήτινος ἐθνικιστικῆς ἤ φανατικῆς διαθέσεως ἀλλά μέ ἐναργῆ τήν διάθεσιν φιλίας, σεβασμοῦ καί ἀγάπης πρός τῆς Ἱστορίας τάς διακυμάνσεις καί ἐπιφοράς, τά συνήντει κανείς εἰς τόν Παῦλον, ἤ μᾶλλον συνέθετον τήν ἰδίαν τήν προσωπικότητα, τάς ἐπιλογάς καί τόν χαρακτῆρα τοῦ Δράμας Παύλου. Καί τοῦτο διότι, ὡς γνήσιος Ρωμηός, ἐγνώριζε καλῶς ὅτι ἡ λατρεία τῆς Ρωμηοσύνης οὐδόλως συνεπάγεται ἔχθραν ἐναντίον οἱουδήτινος ἀλλογενοῦς καί ἀλλοφύλου καί προσώπου καί κρατικοῦ θεσμοῦ, ἀλλ΄ἀκριβῶς ἐπειδή ἡ Ρωμηοσύνη εἶναι ἐμπεποτισμένη εἰς το DNA της ἀπό τήν ἰδέαν καί τήν ἀρετήν τῆς οἰκουμενικότητος ὡς παιδεία καί ὡς νοοτροπία, γνωρίζει καλῶς μόνον νά ἀγαπᾷ καί νά συνυπάρχῃ εἰρηνικῶς καί ἐν ἀδελφοσύνῃ, ὄχι καταναγκαστικῶς ἀλλά μέ τό Ὀρθόδοξον ἦθος καί φρόνημα, ὅτι εἰς πάντα ἄνθρωπον ὁ Ρωμηός καί ὁ Χριστιανός γενικώτερον βλέπει τήν εἰκόνα τῆς Τρισηλίου Θεότητος.

Ὅλα τά ἀνωτέρω μαζύ δικαιώνουν ἀπολύτως τήν ἁγίαν πρωτοβουλίαν νά λάβῃ μία πανεπιστημιακή ἕδρα μελέτης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καί πολιτισμοῦ περί τῶν καθ΄ἡμᾶς ἐν τῇ Ἀνατολῇ τό ὄνομα ἑνός τοιαύτης περιωπῆς Ἱεράρχου, ἐφαμίλλου τῶν παλαιῶν, οἱ ὁποῖοι ἔδιδαν ὅλον τόν ἑαυτόν των εἰς τήν διακονίαν καί θεραπείαν τῶν μεγάλων καί ἀκηράτων ὑποθέσεων. Ἄξιον, λοιπόν, καί δίκαιον, ὁ Δράμας Παῦλος νά μνημονεύεται τοιουτοτρόπως, καί ἐπιτραπήτω ἡμῖν νά προτρέψωμεν πατρικῶς τούς τε διδάσκοντας καί τούς διδασκομένους, ὄχι μόνον τό ὄνομά του νά μνημονεύεται εἰς τήν σπουδήν τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης, ἀλλά καί τό παράδειγμά του, τό ὑπόδειγμα βίου καί πολιτείας νά διδάσκεται ὡς ὑπόδειγμα εὐπατρίδου Ρωμηοῦ, ὡς ἀληθῶς γνησίου – καί ὄχι ψευδωνύμου- Ὀρθοδόξου καί μάλιστα κληρικοῦ, μακράν ἀγκυλώσεων καί στενοτήτων, παρακαταθήκη ἐνθέου βιοτῆς παραδοσιακῆς, οὔτε συντηρητικῆς οὔτε μοντέρνας καί ξενοεισάκτου.

Μακαριστέ φίλε Παῦλε,

“Η Τραπεζούντα, ἡ κυρά, Βασίλισσα κι αφέντρια
χιλέχρονος νοικοκυρά καί πάντα νέϊσα νύφε” ἦταν πάντα διά σέ ἡ πατρίδα τῆς καρδίας σου. Ἐκείνη ἦτο ἡ Ἰερουσαλήμ σου. Διό καί ὁ Δικαιοκρίτης, κρίμασιν οἷς Ἐκεῖνος μόνον οἶδε σέ ἐκάλεσε ἐνωρίς κοντά Του διά νά τήν ἀναπαύσῃ – τήν καρδίαν σου – ἀπό τό ὑπέρ τῆς πατρίδος σου ἐκείνης περιπαθές καρδιοχτύπι.

Ἀπό ἡμᾶς, τήν ἡμῶν Μετριότητα, ἐστέρησε ἕνα συνοδοιπόρον καί συνέκδημον εἰλικρινῆ, ὑπερβαλλόντως εἰλικρινῆ, ἕνα συμπαραστάτην εἰς τόν καθ΄ ἡμέραν ὑπέρ τῆς Ρωμηοσύνης ἀγῶνα, ἕνα συναντιλήπτορα τοῦ λογισμοῦ καί τοῦ ὀνείρου, ἕνα φίλον γνήσιον. Ὅμως, εἰς τήν Βασιλείαν Του προσέθεσεν ἕνα ἄνθος ἀμάραντον καί εἰς τό Γένος ἐχαρίσατο τύπον καί ὑπογραμμόν σύγχρονον καί μοναδικόν.

Παῦλε μας,

“Τ’ Ἐλεούσας, ἀποθαμέν’, ἔψανε τά κερία...”. Ἐκεῖ, σοῦ ἀναβουμε τό δικό σου κερί, παμφίλτατε, καί ἡ Κυρά καί Δέσποινα τοῦ κόσμου, ἄς ἀνοίξῃ σέ ἐσένα καί στό Γένος τίς πύλες τοῦ ἐλέους τοῦ Υἱοῦ Της.

Μνησθείη σου Κύριος ὁ Θεός ἐν τῇ Βασιλεία Του, ἀνθέ τῆς Ρωμηοσύνης ἠγαπημένε! Αἰωνία σου ἡ μνήμη

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Επώνυμη Έδρα ΑΠΘ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΔΡΑΜΑΣ ΠΑΥΛΟΣ
Εκκλησιαστική Ιστορία & Πολιτισμός
του Ελληνισμού της Ανατολής

Φωτό: Δημοσθένης Τσαβδαρίδης